

Malí muzikanti se specifickými potřebami v učení

Jak je pochopit a jak s nimi efektivně
pracovat

BcA. Zuzana Kolářová

Co nás čeká?

1. Úvod
2. Specifické poruchy učení
3. Specifické poruchy chování
4. Propojování mozkových hemisfér
5. Diskuse

“

**V každém dítěti se skrývá
potenciál. Je jen na nás,
abychom ho objevili.**

Mají specifické potřeby ve výuce pouze děti s “papírem?”

Rozhodně ne.

Specifické potřeby učení označují **individuální přístupy a podporu**, kterou žák potřebuje k tomu, aby mohl **efektivně a s radostí dosahovat vzdělávacích cílů**.

Tato podpora se netýká pouze dětí s diagnostikovanými poruchami učení, ale zahrnuje **široké spektrum přístupů** pro děti, které mohou být jinak **zcela zdravé**, ale mají **individuální potřeby**, které ovlivňují jejich **učení a zapojení ve výuce**.

Specifické potřeby ve výuce mohou kromě SPU zahrnovat také:

- **Odlišné způsoby vnímání a učení** -některé děti lépe reagují na praktická cvičení, jiné na vizuální materiály, další na sluchové podněty nebo pohyb. Tito žáci mohou mít odlišné preference pro různé formy prezentace učiva.
- **Sociální a emocionální potřeby**-například introvertnější děti nebo děti s vyšší citlivostí mohou potřebovat delší čas na adaptaci, individuálnější přístup či více empatické komunikace od učitele.
- **Pomalé tempo učení**- některé děti potřebují více času na zvládnutí konkrétních dovedností, aniž by byly diagnostikovány s poruchou učení. Individuální tempo je zde klíčové.
- **Vyšší potřeba aktivity a pohybu**- děti, které lépe fungují při aktivním a interaktivním učení, mohou potřebovat častější pohybové přestávky nebo dynamičtější formu výuky.

Specifické potřeby ve výuce se týkají také dětí:

Z náhradní rodinné péče- Děti adoptované nebo děti v pěstounské péči si s sebou nesou do života obrovský balík traumat, které velmi ovlivňují jejich fungování ve společnosti, emoční prožívání a schopnost vzdělávat se.

Dětí procházející složitým obdobím jako je rozvod rodičů, příchod sourozence, nebo úmrtí v rodině

Musíš víc cvičit.....

Akorát, že vůbec.

**Jak poznat, že váš žák patří mezi
děti, které potřebují individuální
přístup v učení?**

Pomalý postup, dítě úplně neprospívá, i když to vypadá, že doma trénuje.

I přes opakované procvičování má problémy se čtením not i v malém počtu (3-4 tóny)

Nefunguje prstová motorika

Dítě špatně koordinuje nasazení, dech, prsty

Roztěkanost, nesoustředěnost, neschopnost vydržet v klidu hrát i jednu písničku.

Zbrkllost, velká impulzivita v hraní.

Neschopnost hrát z listu, problém s hraním větších úseků skladeb bez chyb, dlouhá adaptace v komorních tělesech, orchestrech (U větších dětí)

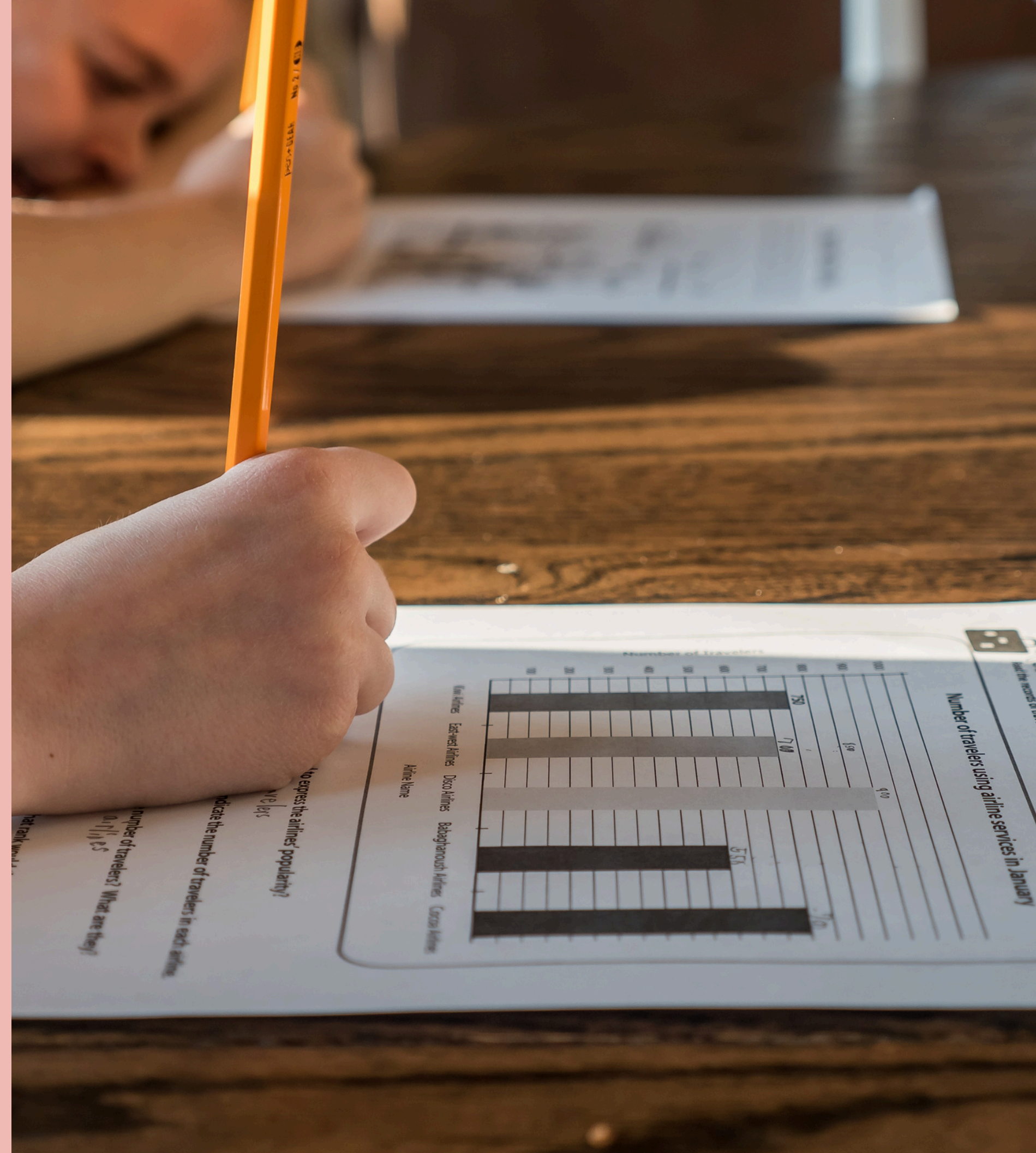
Velké emocionální výkyvy, s dítětem je “těžké pořízení” často nespolupracuje, zasekává se, nechce v hodině pracovat, často je “rozhozené”

Problémy jsou, diagnóza ne.

Zdaleka ne všechny děti, které mají nějaké problémy s učením, jsou diagnostikované, alespoň v začátcích školní docházky.

Specifické poruchy učení i chování se vyskytují v široké škále obtíží. Od těch, které je možné kvalitní prací s dětmi korigovat i bez nutnosti diagnostiky, až po ty, které je třeba medikovat (ADHD)

Velké procento dětí tak diagnostikované vůbec není, nebo až v pozdějším věku, kdy se objeví vzrůstající obtíže v návaznosti na zvyšující se nároky v učení.

Nějakou z forem
specifických poruch
učení, nebo **chování** trpí
podle statistik **4-5%** všech
dětí.

Některé statistiky říkají, že je to
mnohem víc (až 20%), ale velké
procento z nich zůstává
nediagnostikováno.

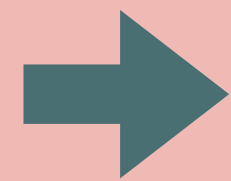
Ze statistických údajů vyplívá, že dětí s poruchami učení neustále přibývá.

Toto samozřejmě nemusí znamenat, že nárůst onemocnění je tak obrovský, spíše to poukazuje na to, že se neustále zlepšuje diagnostika a dostane se k ní mnohem více dětí.

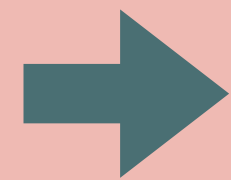
Faktory, které mohou ovlivnit vznik SPU a SPCH

Dodnes není zcela jasné, **co přesně** způsobuje u dětí specifické poruchy učení a chování.

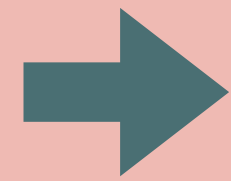
Faktorů může být několik.

Genetické predispozice

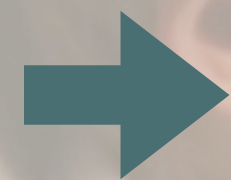

Neurologické faktory

Negativní vlivy během těhotenství- Alkohol, drogy, kouření

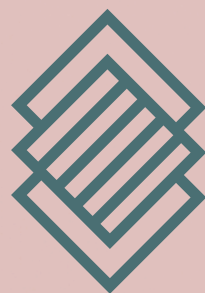
Sociální prostředí, v němž dítě vyrůstá. Nedostatek podnětů v životě dětí, nevhodné podněty (telefony, tablety, televize)

Současný styl života, ne zcela vhodná strava dětí- velké množství aditiv v potravinách , nadměrné množství cukru ve stravě dětí.

Specifické poruchy učení

HELP!

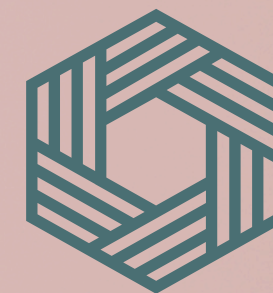
Dyslexie

Dysgrafie

Dyspraxie

Zkřížená
lateralita

Dyslexie

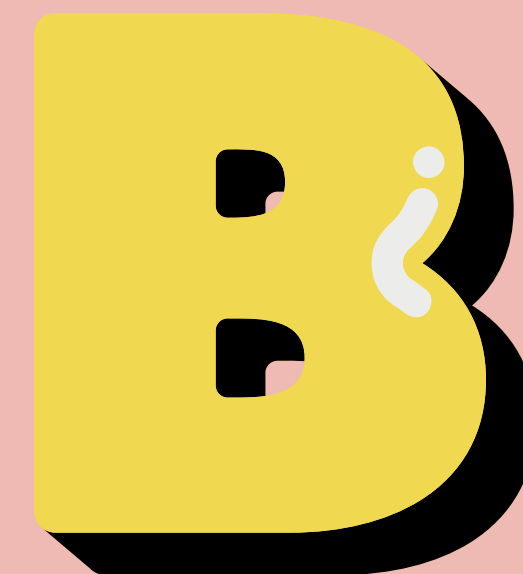

Porucha schopnosti naučit se číst **běžnými metodami** a **porozumět textu**, ačkoliv není snížen intelekt dítěte.

Děti obtížně a těžkopádně čtou psaný text, špatně mu rozumí, pletou si zrcadlově podobná písmena.
Dyslexie souvisí s **oslabením obou mozkových hemisfér** a s **jejich špatnou spoluprací**.

Dyslexie v hudbě

Jak se projevuje dyslexie ve výuce na hudební nástroj?

Zhoršeným čtením notového zápisu. Děti nedokáží číst notový zápis **plynule** a spojovat jednotlivé takty k sobě.

Špatným rozlišováním jednotlivých psaných tónů. Záměna not na linkách a not v mezerách. Problém číst noty na pomocných linkách, nebo not v basovém klíči.

Špatnou orientací v notové osnově. Snížená schopnost vnímat notovou osnovu jako celek včetně předznamenání, dynamiky, smyků, prstokladů, nádechů.

Dyslexie v hudbě

Přeskakování not v notovém zápise, problém hrát skladby jako celek. Častá chybovost, záseky v průběhu hraní.

Záměnou hodnot not.

Zhoršená schopnost propojování rytmické a melodické složky skladby, dyslektici bývají při hře z not nerytmičtí, dlouho jim trvá, než dokáží plynule propojit rytmickou a melodickou složku skladby.

Problémy s plynulým hraním skladby bez chyb. Nácvik trvá dlouho, dítě působí, že doma necvičí, cvičí špatně, nevěnuje se hraní dostatečně

Nástroje vhodné pro dyslektiky

Hudební nástroje s jednou melodickou linkou. Ideálně dechové, kde není takový nárok na koordinaci levé a pravé ruky, stejně jako na technické hraní.

KDYŽ ČEKÁTE.....

**AŽ DÍTĚ S DYSLEXIÍ PŘEČTE NOTY V CELÉ
PÍSNÍČCE.**

**Jak pracovat s dětmi,
které mají dyslexii**

Jak pracovat s dětmi, které mají dyslexii?

Čtení not trénujeme hodně pozvolna, necháme dítě aby si vždy nový tón maximálně osvojilo.
Postupujeme pomalejším tempem ve výuce.

Čtení not

- Nikdy nenutíme dítě s dyslexií číst noty jako text v knize. Nota je značka pro tón, který se pojí se zvukem a s hmatem. Vždy propojujeme vše dohromady.
 - Noty čteme izolovaně. Určité noty na určitém místě.
 - Používáme fixační kartičky
-
- přečti mi noty ve třetím taktu.
 - Najdi v písničce všechny noty d1
 - Najdi a barevně zakroužkuj.
 - Tohle je nota c, najdeš v písničce ještě nějakou?
 - Podívej se na první řádek. Je tam půlová nota d2?

Nepíšeme pod noty písmena!!

Jak pomoci dětem s nácvikem skladeb.

Co nejvíce **propojujeme hru a zpěv**, děti s dyslexií si tak mnohem lépe **propojí sluchovou složku s tou vizuální**. Každou písničku si nejprve **zazpíváme a potom jí hrajeme**.

Pravidelně procvičujeme **čtení not, propojujeme je s hmaty a se sluchem**. Kontrolujeme, zda děti noty umí i v době, kdy se nám toto zdá už vyřešené. Používáme fixační kartičky, které mají i děti k domácí přípravě.

Pro dyslektika je nesmírně obtížné propojit čtení notového zápisu s rytmickou složkou a plynulým hraním. Mnohem snazší je pro něj hrát podle sluchu.

Hodně **improvizujeme** a hrajeme **podle sluchu**.

Pomocť si můžeme i různými **technologiemi**. Nejjednodušší může být například **nahrávání písniček**, aby si dítě doma mohlo **melodii fixovat** a **lépe si jí potom spojilo s notovým zápisem**.

Učíme děti orientovat se v notovém zápise tak, aby byly schopné najít si stejné fráze, stejná místa. To jim pomůže s nácvikem i následnou interpretací.

- Vybarvujeme takty, které jsou stejné.
- Vybarvujeme fráze, které jsou stejné
- Učíme děti vnímat fráze a dělit na ně skladby.

Zohledňujeme výběr skladeb.

Pokud učíme dítě s diagnózou dyslexie, snažíme se tomu přizpůsobit i repertoár.

- Volíme skladby, které jsou rytmicky a melodicky jednoduché, snadno zapamatovatelné.
- Skladby jednoduché na souhru s klavírem
- Skladby, které nemají moc předznamenání, ani se předznamenání příliš v průběhu nemění.
- Skladby, které jsou předvídatelné.

Dysgrafie

Porucha **grafického projevu**, zejména **psaní**.

Je narušena **automatizace pohybů**, motorická a senzomotorická **koordinace oko- ruka**

Děti mají problémy celkově s **grafickým vyjadřováním**. Často **nerady malují, nerady vybarvují**. Těžko budou **graficky znázorňovat noty**, nebude je to bavit a s velkou pravděpodobností jim to nepůjde. Problémy mohou mít zejména v **hudební nauce**.

Mohou mít také celkově problémy s **držením tužky**, tudíž můžeme očekávat, že budou mít i **motorické problémy s držením flétny, křečovitě prsty, špatné propojování pravé a levé ruky, častý neozev tónů**.

Jak pomoci dětem s dysgrafií

- Dysgrafie se při hraní na hudební nástroj může projevit hlavně na motorické úrovni.
- Trénujeme s dětmi uvolňování rukou, zápěstí a paží.
- Dbáme na správné postavení ruky.
- Hru na nástroj co nejvíce motoricky zjednodušíme
- Zpočátku pomalé tempo
- Procvičujeme mozkové hemisféry.
- Zařazujeme pravidelně motorická říkadla s menšími dětmi.

Dyspraxie

Porucha motoriky, jemné i hrubé.

Děti jsou neobratné, těžko zvládají různá tělesná cvičení, neumí kopnout do míče, skákat po jedné noze, nebo udržet rovnováhu.

I jednoduché pracovní úkony jsou spojené s vysokým svalovým napětím.

**Jak pracovat s
dětmi, které mají
dyspraxii.**

Pro děti jsou obtížné **motorické úkony spojené s držením nástroje**. Budou mít problémy s **ideální polohou rukou**, těžko se jim budou ovládat prsty. Nedochází u nich k **dobrému propojování pohybů a koordinaci pravé a levé ruky**.

Pokud víme, že dítě tuto diagnózu má už v první třídě, **můžeme zařadit výuku na pětidírkovou flétnu**. Ta je na manipulaci s nástrojem zpočátku mnohem snazší, než **klasická sopránová**. U jiných nástrojů vše **motoricky zjednoduší**.

Co nejvíce zařazujeme různá **motorická cvičení na prsty** a **motorická říkadla**. Ta můžeme třeba i rytmitizovat na hlavici, nebo na balónek.

Uvolňujeme celé tělo i ruce, snažíme se , aby se děti nedostávaly do křeče při hraní.

- Trénujeme ruce do **tvaru tunelu**- uvolněné prsty
- Motorické cvičení na **nafukovacím balónku**.

Postupujeme pozvolna, zařadit můžeme i různé pohybové rytmitizace na hrubou motoriku. Hru v pohybu.

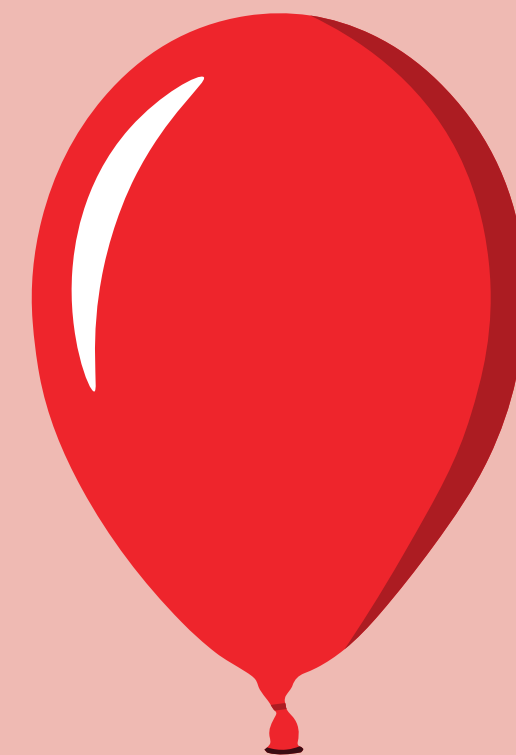
Pravidlo oddělené činnosti

Pokud potřebujeme s žákem něco cíleně trénovat, začínáme vždy odděleně.

- Hrajeme hodně na hlavici. Můžeme na ní trénovat dýchání, nasazení, rytmizaci.
- Pokud se učíme nový tón, procvičujeme ho delší dobu samostatně. Můžeme na něm rytmitizovat krátké říkadlo, rytmicky improvizovat, propojit jen s jedním dalším tónem.
- Dýchání trénujeme zvlášť třeba pomocí bublifuku, nebo sklenice vody a brčka.
- Rytmizaci můžeme trénovat v pohybu pomocí rytmické zoo

Aktivity pro děti s dysgrafií a dyspraxií

- Malíř- Prsty dáme do špetky a představujeme si, že malujeme na velké plátno.
- Lego- cvrnkáme kostičky lega do dálky, všemi prsty.
- Balónek- Prsty cvrnkáme do balonku, trénujeme přirozený tvar ruky na stěnách balonku.
- Raketa- Vyletěla raketa, do vesmíru odlétá- ležaté osmičky ve vzduchu, střídavě obě ruce.

Zkřížená lateralita

**Smyslové orgány- oko, ucho a pohybové
orgány- ruce nohy, nefungují stejnostranně, ale
napříč.**

Pravá ruka- levé oko. Při funkční lateralitě
upřednostňujeme vše ve stejném směru. **Pravá ruka,
pravé oko.**

**Dráha od viděného ke zpracovanému je
složitější a po cestě může docházet k
chybám.**

**V hudbě to může opět znamenat problémy se
čtením notového zápisu, záměna not,
neschopnost hrát notový zápis plynule.**

S dětmi můžeme pravidelně trénovat cviky
na **propojování mozkových hemisfér.**

**Vývojová dysfázie- Specifická
porucha řeči a jazyka**

Vývojová dysfázie je primárně porucha řeči.

Ovlivňuje schopnost dítěte produkovat řeč a rozumět jí.

Ovlivňuje různé aspekty mluvení jak zvukovou stránku řeči, tak gramatickou složku mluvení.

VD je spojena s mnoha dalšími problémy ve vývoji dětí, jako je například hrubá a jemná motorika.

Vývojová dysfázie má mnoho podob, různé stupně závažnosti a každé dítě s ní se vyvíjí jinak.

Děti s vývojovou dysfázií špatně mluví, mluví málo, nesrozumitelně. Těžko hledají výrazy pro pojmy, mají špatný slovosled, mluvení často působí nesouvisle, zkomoleně i u starších dětí. Zároveň je postižení i na straně porozumění.

VD úzce souvisí s oslabením mozkových hemisfér a hrubou motorikou. Děti například neumí chodit po schodech dolů a střídat u toho nohy.

**Jak pracovat s
dětmi s VD**

Vývojová dysfázie nijak nesouvisí s intelektem!

Ve výuce

- Postupujeme pozvolna
- Co nejvíc propojujeme vizuální složku s hraním. Pro děti s VD je někdy těžké porozumět, co jim vysvětlujeme. Jednodušší je pro ně vidět to třeba na obrázku.
- Vysvětlujeme vše co nejjednodušeji a pracujeme na činnostech odděleně.
- Zařazujeme cviky na propojení mozkových hemisfér
- Procvičujeme motoriku jak hrubou, tak jemnou.
- Jsme co nejvíce názorní- předehráváme, necháváme dítě co nejvíce pozorovat naše ruce, ústa, prsty.

Pro děti s VD bývá mluvený projev často problémem i v době, kdy už žádné nesrovnalosti nepozorujeme.

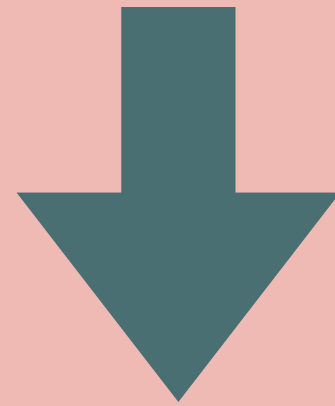
Často se to projevuje neochotou zpívat, nebo říkat básničky, či říkadla, protože tyto děti mají problém se zapamatováním a analyzováním mluveného slova. Dysfatici mají horší krátkodobou paměť.

Pokud chceme s dítětem zpívat, vybíráme jednoduché písničky na text a porozumění, popřípadě něco, co už dítě zná, nebo mu necháme dostatek času, aby si písničku zažilo.

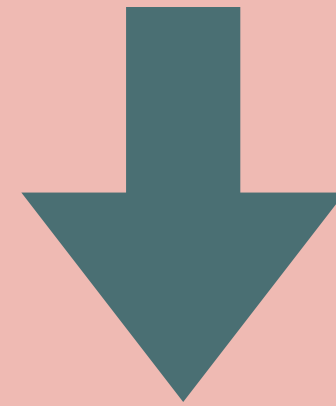
Můžeme vše dělat i rozděleně.

Vy **zpíváte** a dítě **jen rytmituje**. Při rytmizaci říkadel **vy mluvíte** a dítě dělá **jen pohyby**. Tím zároveň procvičujete i motoriku.

Specifické poruchy chování SPCH

ADHD-
Porucha
pozornosti s
hyperaktivitou

ADD-
Porucha
pozornosti
bez
hyperaktivity

ADHD

Attencion

Deficit

Hyperaktivity

Disorder

**Poruchy pozornosti, hyperaktivita, poruchy
priorit pozornosti.**

Neurovývojová, geneticky podmíněná
odlišnost mozku.

ADHD, ADD

Děti s diagnózou ADHD mají problém s udržením pozornosti. Jsou nekoncentrované, nedokáží se po delší dobu soustředit na jednu věc.

Projevují se jako neklidné, nepozorné a zlobivé. Nedokáží se delší dobu soustředit ani na hru, ani na učení. Často potřebují být středem pozornosti.

Jsou velice impulsivní, často dříve jednají, než myslí. Často skáčou lidem do řeči, hůře dodržují společenská pravidla

ADHD a ADD zahrnují celou škálu dalších problémů, které z této diagnózy vyplívají.

Porucha pozornosti

Dítě je nesoustředěné, nedokáže zacílit na jednu činnost. Je extrémě citlivé na rušivé elementy. Nedokáže je vyfiltrovat , vše považuje za stejně důležité. Schopnost koncentrace je krátkodobá a snížená, dítě se “vyčerpá” na nedůležité aktivitě.

Hyperaktivita

U dítěte převládá zvýšená aktivita, tlumící procesy jsou u něj nedostatečné. Neustále se vrtí, poskakuje, hraje si s rukama, brumlá si, může vydávat i různé zvuky, kterých si není vědomo. U dětí bývá rychlá unavitelnost, která se ale neprojevuje standartním způsobem.

ADHD a ADD zahrnují celou škálu dalších problémů, které z této diagnózy vyplívají.

Impulzivita

Snížené sebeovládání. Děti jsou zbrklé, bez zábran, neuvědomují si nebezpečí, nemají často pud sebezáchovy. Skákají do řeči, nejsou schopné vyslechnout si celý úkol až do konce, často plní jen jednu polovinu. Ve škole vykřikuje bez přihlášení. Jsou neobratné v sociálních kontaktech, říkají věci, které nejsou vhodné, což jim činí problémy i v dospělosti.

Poruchy motoriky

Obtíže v oblasti jemné i hrubé motoriky, pohyby nejsou harmonizované.

ADHD a ADD zahrnují celou škálu dalších problémů, které z této diagnózy vyplívají.

Poruchy paměti

Dítě má spíše krátkodobou paměť, ihned zapomíná to, co jste mu řekli. Dítě si zapamatuje pouze část, nebo nic. Z toho vyplývá neustálá potřeba věci opakovat, připomínat, znova ukazovat, i když už máme pocit, že už to žák dávno musí umět.

Poruchy řeči

Poruchy řeči, opožděný vývoj řeči, koktavost, překotná řeč.

Emoční labilita

Děti jsou emočně nestálé, často mají emoční výbuchy vzteku, nebo naopak záseky. Jsou extrémně citlivé na tlak na výkon, a celkovou výkonnost. Těžko snáší prohru například při různých soutěžích.

“

**Děti se specifickými
potřebami nepotřebují
extra jiné pomůcky ani
postupy. Potřebují
především laskavý
přístup**

Děti s ADHD v ZUŠ

Výuka v ZUŠ může být pro děti s ADHD paradoxně jednodušší, protože jde o výuku individuální. Dítě nemá okolo sebe tolik rušivých elementů, které by ho silně rozptylovali.

“

**U dítěte s ADHD se
nesoustředíme na
výkon, ale hlavně na
proces a na vztah.**

5P pro výuku dětí s ADHD

Porozumění

Pochopit a porozumět, co se děje těmto dětem v hlavě. Jak vnímají okolní svět, jakým způsobem mají učení nových věcí ztížené.

Pomalé tempo

Maximálně přizpůsobit tempo výuky jejich potřebám , netlačit na výkon, nechat cestu hodně na nich.

Pravidelnost

Zařadit do výuky rituály, mít hodinu jasně strukturovanou.

Předjímání

Naučit se být o krok před žákem. Předjímat situace, které mohou být problematické,

Přístup

Děti se SPU a SPCH potřebují od nás individuální přístup bez předsudků.

Ve výuce

Jdeme od nejjednoduššího ke složitějšímu. Snažíme se, aby dítě danou činnost mělo zjednodušenou.

Často střídáme aktivity. Zařazujeme do výuky i pohybové aktivity místo statických. Pokud je to možné, hrajeme i v sedě na zemi (dechaři) maximálně přizpůsobíme plán hodiny schopnosti dětí.

Nasloucháme potřebám dětí (jídlo, pití, horko, zima, únava)

Přizpůsobujeme nároky v hraní i co se týče domácí přípravy.

Plán hodiny pro dítě s ADHD

- Jasný začátek výuky- cinknutí na triangl, úvodní písnička, úvodní říkadlo, rozdýchávací cvičení, uvolňování těla, cviky na propojení hemisfér.
- Zpívání, rytmizování , práce s nástrojem,
- Rytmizace v pohybu
- Improvizace
- Práce s kartičkami
- Motivační cvičebník
- Sebereflexe

Ve výuce

SPU ani SPCH se nijak nepojí s hudebním cítěním a hudebností dětí celkově. Děti mohou být opravdu hudebně nadané a hudbu hodně cítit.

Vnímejte hru na nástroj jako terapeutický prostředek. Soustředte se na proces a ne na cíl. Netlačte na výkon a na veřejné vystupování.

Vytvořte žákovi individuální studijní plán, pokud máte pocit, že by mu pomohl. Pro individuální studijní plán je potřeba potvrzení z PPP, kde má dítě stanovenou diagnózu a navržená podpůrná opatření.

**Jak komunikovat s dětmi s ADHD,
nebo s jinak náročným chováním.**

**Děti s ADHD svádí
každodenní boj o to, aby ve
společnosti obstály.**

Jak komunikovat s dětmi s ADHD, nebo s jinak náročným chováním.

- To, co není život ohrožující neřešte. Pokud chování dítěte s ADHD není úplně přes čáru, neřešte ho. Zásoba sankcí vám brzy dojde.
- Děti s ADHD si svůj osud nevybrali. Každý den svádí obrovský boj, aby ve společnosti obstáli. Proto mají o sobě často velice špatné mínění, mají nízké sebevědomí a pocit, že jsou k ničemu. Správnou komunikací jim můžeme pomoci toto překonat.
- Snažte se do dítěte vcítit, co prožívá, jak těžké jsou pro něj věci, které u zdravých dětí považujeme za standardní

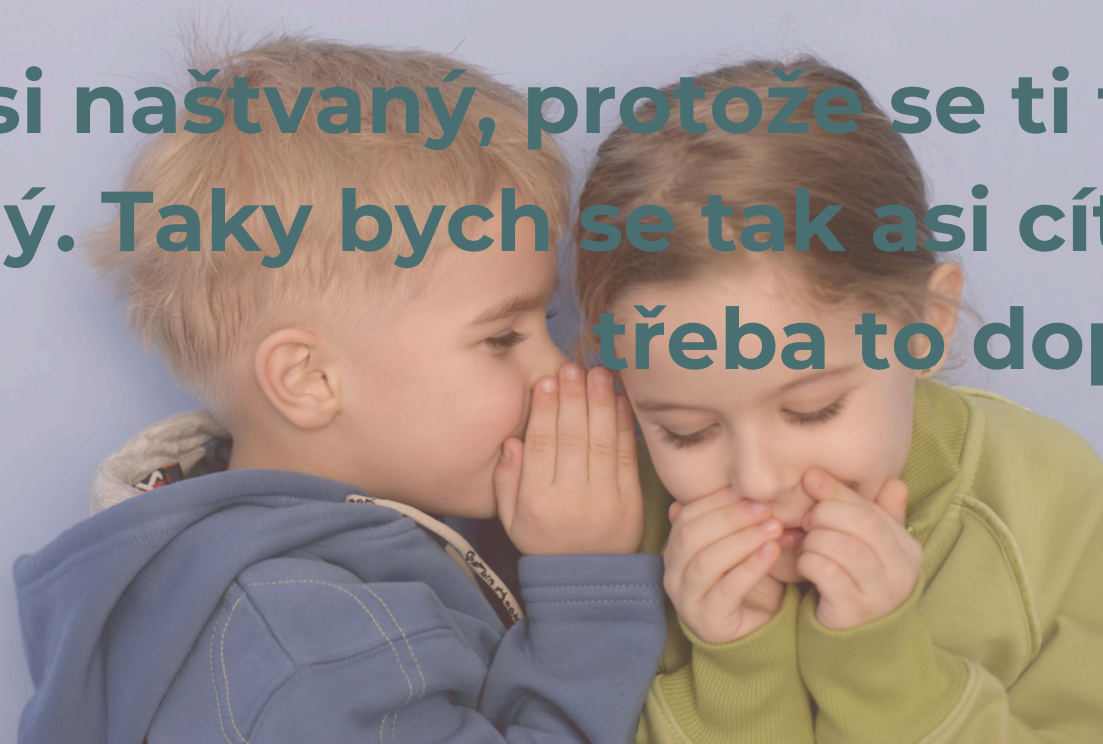
Jak komunikovat s dětmi s ADHD, nebo s jinak náročným chováním.

Popisujte situace

Vidím, že dneska se ti nechce pracovat. Čím bys chtěl v hraní začít?

Uznejte emoce

Chápu, že jsi naštvaný, protože se ti ta písnička nepovedla a cítíš se, že jsi neschopný. Taky bych se tak asi cítila. Ale když to zkusíš ještě jednou, třeba to dopadne líp.

Jak komunikovat s dětmi s ADHD, nebo s jinak náročným chováním.

Já sdělení

Dáváme najevo, že není špatné dítě jako takové, ale nelíbí se nám situace.

Nelíbí se mi, že boucháš do klavíru. Není mi to příjemné.

Oceňujte i ty nejmenší pokroky, když víte, že s danou věcí má dítě problém.

To je skvělý, že jsi dneska nezapomněl žádné noty. Koukám, že dneska jsi zvládl zahrát celou písničku a ani jednou se nenaštval .

Jak komunikovat s dětmi s ADHD, nebo s jinak náročným chováním.

Budte předvídatelní a autentičtí

**Děti s ADHD nesmírně těžko snáší nespravedlnost. Snažte se jejich hraní
vždy hodnotit konkrétně a ne nic neříkající frází “hezký- špatný)**

Pokud se necítíte dobře, komunikujte to.

**Motivace dětí se SPU a
SPCH**

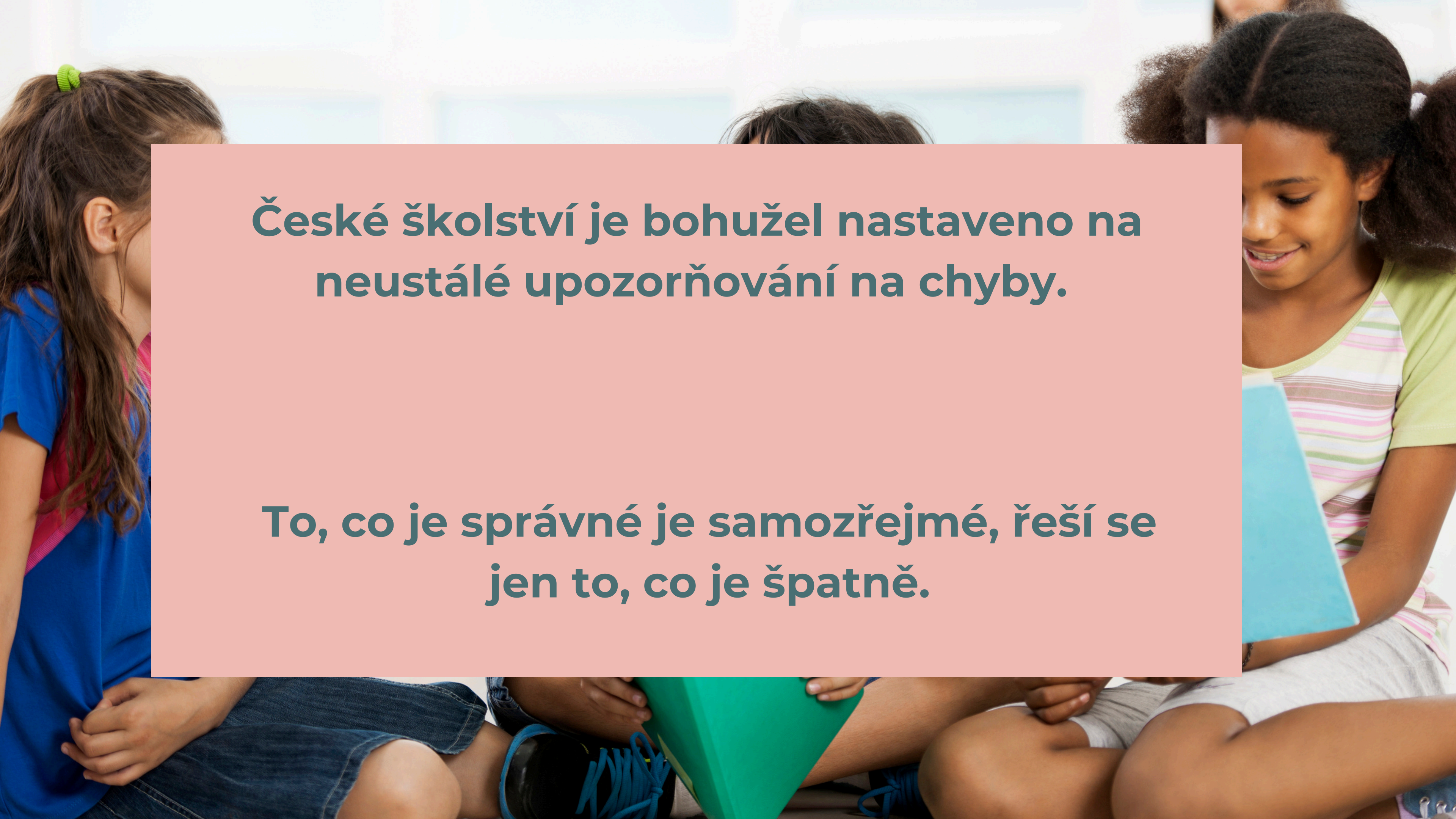
Proč je často náročné motivovat děti se specifickými potřebami v učení?

Selhávání

Děti s SPU se často bojí pouštět se do nových věcí. Často se totiž v životě setkávají s nějakou formou neúspěchu a selhání. Nevěří si a proto danou věc ani nezkusí.

Nepochopení ze strany pedagoga

Klíčem k úspěchu výuky dětí je pochopení, co daná porucha pro dítě znamená a hledat možnosti, jak mu ve výuce pomoci. Děti s ADHD se s nepochopením a negativními reakcemi setkávají denodenně.

**České školství je bohužel nastaveno na
neustálé upozorňování na chyby.**

**To, co je správné je samozřejmé, řeší se
jen to, co je špatně.**

Jak na motivaci dětí s SPU

Pozitivní přístup bez předsudků

Vytvořit si vztah

Individuální přístup - Individuální výuka nám umožňuje přistupovat a pracovat s každým dítětem takovým tempem a způsobem, jaký je pro něj nejvhodnější.

Pocit, že je součástí procesu, že někam patří.

Respektovat jeho přání a potřeby.

Oceňovat i dílčí úspěchy, malé kroky. Dát dítěti pocit úspěchu i za opravdu malé pokroky.

I cesta je cíl :)

Přizpůsobit domácí přípravu aby pro dítě a rodiče byla splnitelná.

Nepřijetí

Děti si nevybraly, s čím se budou v životě potýkat. Na nás je, abychom jejich odlišnost přijali a brali je takové, jaké jsou.

Srovnávání a nálepkování

Děti s SPU jsou si často vědomé svojí nedostatečnosti a velmi dobře vnímají, že jsou ostatní okolo nich schopnější. Pokud je třída hodně zaměřená na výkon, takové dítě v ní nebude prospívat.

Spolupráce s rodiči

U dětí se specifickými potřebami v učení je spolupráce s rodiči naprosto stěžejní záležitost, bez které se neobejdete, pokud má být dítě v ZUŠ spokojené a úspěšné.

Promluvte si s rodiči o diagnóze jejich dítěte a co obnáší. Oni ho znají nejlépe a mohou vám dát cenné rady, které vám pomohou na společné cestě.

Promluvte si s rodiči o diagnóze jejich dítěte a co obnáší. Oni ho znají nejlépe a mohou vám dát cenné rady, které vám pomohou na společné cestě.

Pozvěte si rodiče do výuky, vysvětlete jim, co je potřeba doma s dítětem dělat.

Domluvte se s rodiči, ať navštěvují výuku, třeba jen na poslední část, aby viděli, jak v hodinách pracujete.

”

**I když to tak možná někdy nevypadá,
každý rodič dělá pro své dítě
maximum a udělá vše pro to, aby mu
pomohl k úspěchu.**

“

Individuální studijní plán

Individuální studijní plán vám může uvolnit ruce v případě, že dítě potřebuje opravdu hodně individuální přístup a víte, že nedokážete ŠVP splnit.

K vypracování individuálního studijního plánu potřebujete potvrzení z vyšetření v PPP, na základě kterého individuální plán po konzultaci s vedením školy vypracujete. Posudek ale musí být napsaný přímo pro ZUŠ !

Díky individuálnímu plánu můžete dítě vést opravdu podle jeho tempa, rozvíjet to, v čem vyniká nebo se naopak více soustředit na to, co je potřeba aktuálně řešit.

Netlač řeku, teče sama.....

Jak pracovat se sebou a
nezbláznit se z toho?

**I sebenáročnější dítě za 45
minut půjde domů a vy si dáte
kafe....**

**.....a až to kafe budete pít, myslete na jeho mámu,
která ho má doma 24/7**

Práce s dětmi s poruchami učení a chování, je z velké části práce sám se sebou.

Soustředte se hodně na proces a méně na výsledky.

Pokud jednu hodinu nebudete hrát , vůbec nic se nestane.

Mějte nachystané alternativy pro případ, že se dítě zasekne a nebude chtít pracovat.

Před náročným žákem se najezte, napijte a pokud to jde, nedávejte si ho na konci vyučovacího dne.

Pokud vám není dobře, komunikujte to.

Myslete na to, že je to jenom “dítě” a za každým jeho chováním je něco dalšího, co vy ale třeba nevidíte.

Nechtějte vše dokonale a
na 150%. Nemusí být vše
výborné, dobré úplně
stačí.

Pokud vybuchnete,
jděte do sebe, omluvte se
a potom to pusťte. Jste
taky jenom lidi.

Fixační karty pro čtení notového zápisu

FIXAČNÍ KARTIČKY-NOTY

- Pomocí kartiček trénujeme čtení not od samého začátku.
- Karty pomáhají dětem fixovat název noty, umístění v notové osnově a hmat.
- Používáme vždy, když chceme s dětmi procvičovat čtení notového zápisu.
- Děti mají kartičky vždy k dispozici i domů.

Improvizace v sedě na koberci

- Nachystáme 2 -3 tóny, které chceme s žákem procvičovat.
- Každý tón si přečteme a ukážeme hmat.
- Improvizujeme. Učitel hraje 2-3 vybrané tóny v určitém pořadí, dítě podle sluchu opakuje a sestavuje tóny ve správné řadě.
- Vystřídáte se. Žák hraje tóny v libovolném pořadí, vy sestavujete a hádáte.
- Žák sám sestavuje tóny v libovolném pořadí a následně je sám zahraje.

**Tip na aktivity v hodině s
fixačními kartičkami**

Tip na aktivity v hodině s fixačními kartičkami

Sluchové hádanky

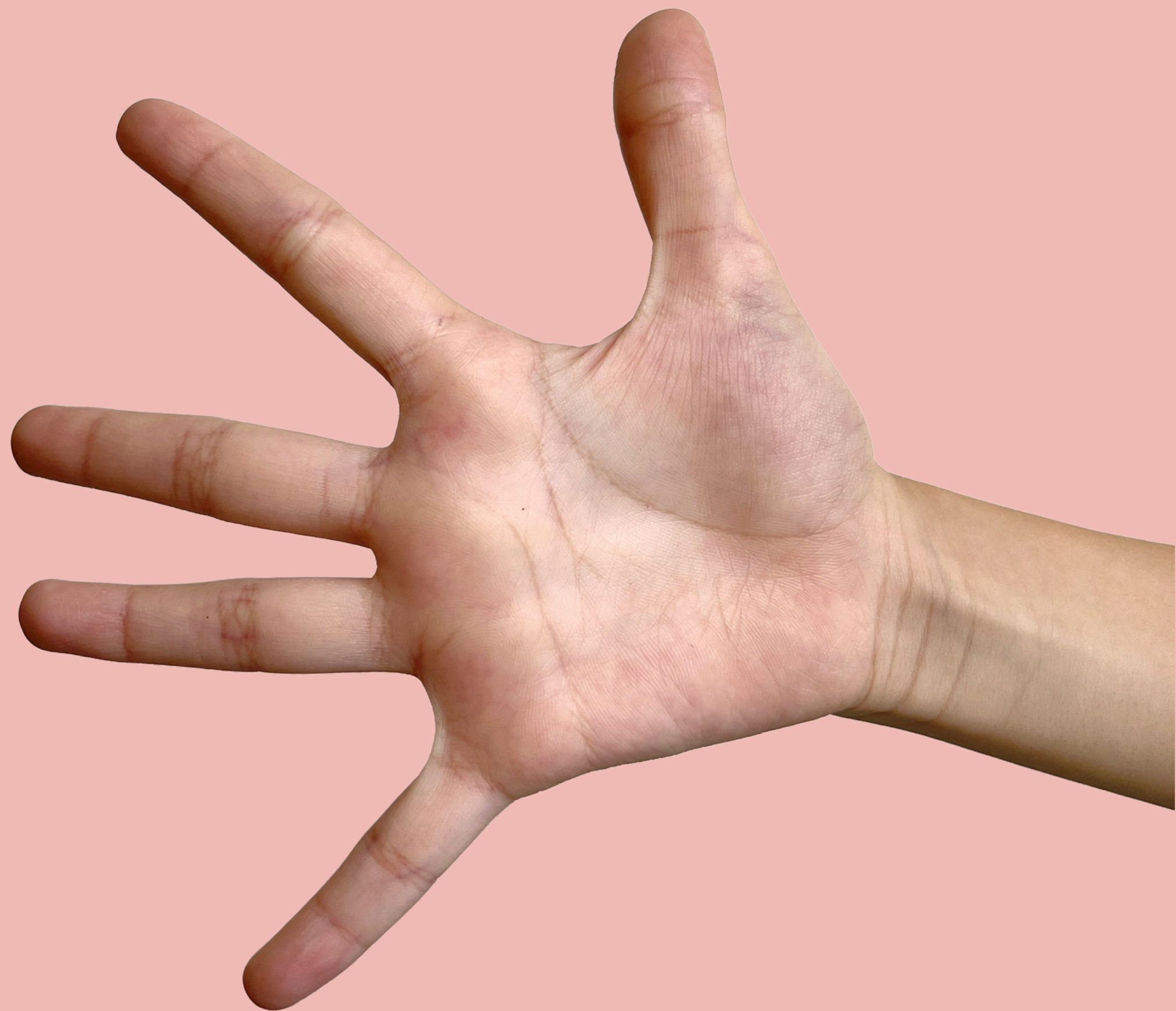
- Poskládáte kartičky s tóny a zahrajete. Žák hádá, zda jste zahráli tóny správně, pokud ne, sestaví kartičky ve správném pořadí a poté zahraje.

Sluchové hádanky

- Vyberete 3 kartičky, žák je zahraje. Poté se otočí a vy nějakou vyměníte. Podle sluchu poté hádá, které tóny jste prohodili.
- Prohodíte si role.

Prstová cvičení s kartičkami

- Kartičky používáme na procvičování jednotlivých tónových spojů.
- Využíváme pro jednoduchá prstová cvičení například na začátku hodiny
- Cílený nácvik určitých míst, která žákovi nejdou
- Při každém nově naučeném tónu procvičujeme spoje s těmi, které už žák umí.
- Kombinujeme i s rytmem a správnou artikulací.

Jednoduchá rytmizace

FIXAČNÍ KARTIČKY-NOTY

- Kartičky používáme na jednoduchou rytmizaci například říkadel. Vybereme 2-3 kartičky a zrytmizujeme jednoduché říkadlo.
- Rytmizovat můžeme jednoduchá slova, která společně tematicky vybereme (zima- vymysli slova která se pojí k zimě a zrytmizujte je)

Fixační karty pro čtení notového zápisu

- Vezmeme do ruky 1 kartu a hledáme všechny noty, které jsou v písničce stejné.
- Kartičky máme vyskládané na stojánku podle toho, které noty jsou v písničce (u menších dětí) Kartičky slouží jako vizuální podpora pro čtení not

FIXAČNÍ KARTIČKY-NOTY

Samostatné karty se zvířaty

- Čtveřice kartiček se samotnými zvířaty slouží k procvičování rytmizace na určitých tónech. Základ je 4/4 takt a základní artikulace.
- Procvičovat můžeme i 3/4 takt se základní artikulací
- Děti si samy staví řady zvířat po 4 a hrají si je.
- Můžete začít základní řadou (samé tóny c2) a poté měnit žákovi jednotlivé tóny.

FIXAČNÍ KARTIČKY-NOTY

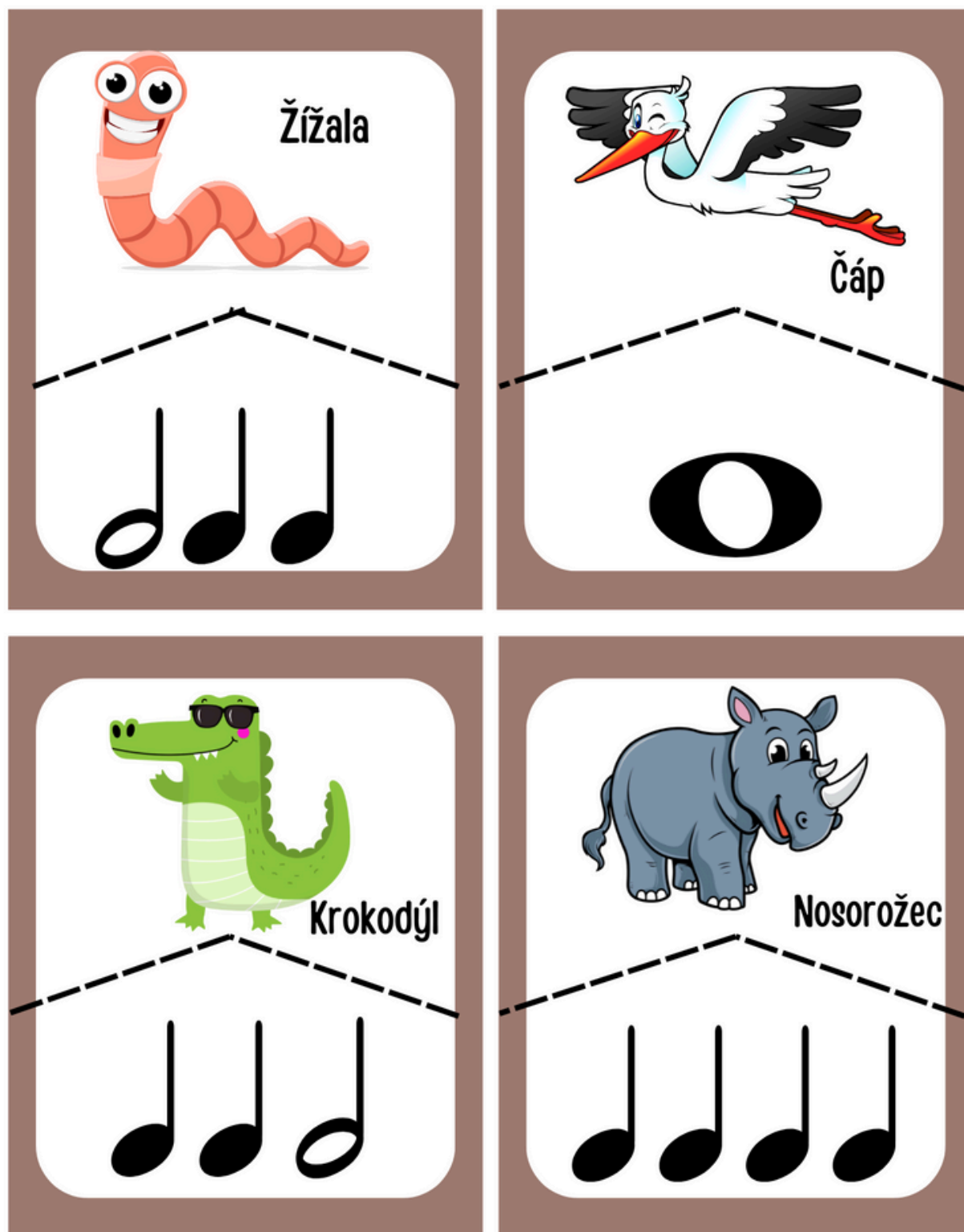

Prstová cvičení, cvičení artikulací,
propojování nových tónů, různé
rytmizace

Skládáme dohromady kartičky zvířat,
podle toho, které tóny potřebujeme
procvičit.

Fixační kartičky doporučuju dát dětem
domů a naučit s nimi pracovat i rodiče.

Rytmická morseovka

Rytmické zoo

Pomůcka pro přirozenou
rytmizaci dětí.

Pomocí dlouhých a krátkých
slabik pomáhá hra dětem lépe
vnímat poměry mezi dlouhými a
krátkými notami.

Kdo bydlí v zoologické zahradě? (začátečníci)

Kartičky se zvířaty otočíme lícem dolů. Pracujeme jen s obrázky zvířat.
Dítě si vytáhne zvíře, řekne název a rytmitizuje.

Rytmitizovat můžeme:

- Pomocí tleskání
- Hrou na orfův nástroj
- Rozdělenou rytmitizací- Krátké slabiky tleskáme, dlouhé boucháme o stůl.
- V pohybu- krátké slabiky- krátké kroky, dlouhé slabiky- Dlouhý krok, dřep, skok. Děti mohou vymýšlet i vlastní kombinaci pohybů.
-

Přidáme rytmizaci na hlavici

Zvířata rytmizujeme pouze na hlavici. Můžeme jednoduše jen s otevřeným tónovým otvorem, nebo kombinujeme i se zavřeným. Zároveň procvičujeme nasazení jazyka a artikulační slabiky Tý-Dý

Později můžeme rytmizaci použít i pro kombinaci 2, nebo 3 tónů, které chceme aktuálně procvičit, jako prstové cvičení.

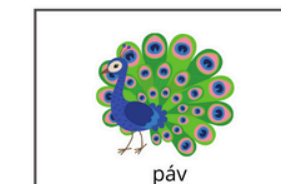
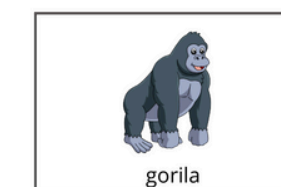

Přiřazování obrázků k rytmickým skupinám

Jednotlivé obrázky přiřazujeme k rytmické skupině. Opět kombinujeme s rytmiizací na tělo, orfovy nástroje, nebo hrou na hlavici a celou flétnu.

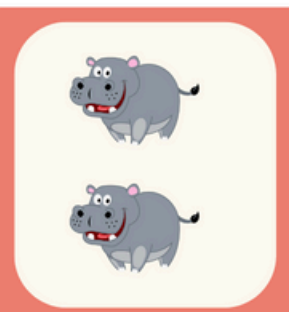
Hádáme

Vybereme tři zvířata a napřeskáčku rytmiizujeme. Žák hádá, které zvíře se rytmiizuje. Rytmiizuje i žák a vy hádáte.

Rytmické pexeso

		Nota čtvrtová
		Pomlka čtvrtová
		Noty osminové
		Pomlky osminové

		Nota celá
		Pomlka celá
		Nota půlová
		Pomlka půlová

Pomáháme si při hraní

Kartičky se zvířaty můžeme používat i při hraní jednotlivých písniček. Vybereme zvířata, která se v písničce rytmicky objevují a přiřazujeme k jednotlivým taktům

Pomáháme si při hraní

Kartičky pomáhají i starším dětem, když mají problém s určitým rytmem v skladbě. Já je používám i s malými klarinetisty :)

Hravá prstová cvičení

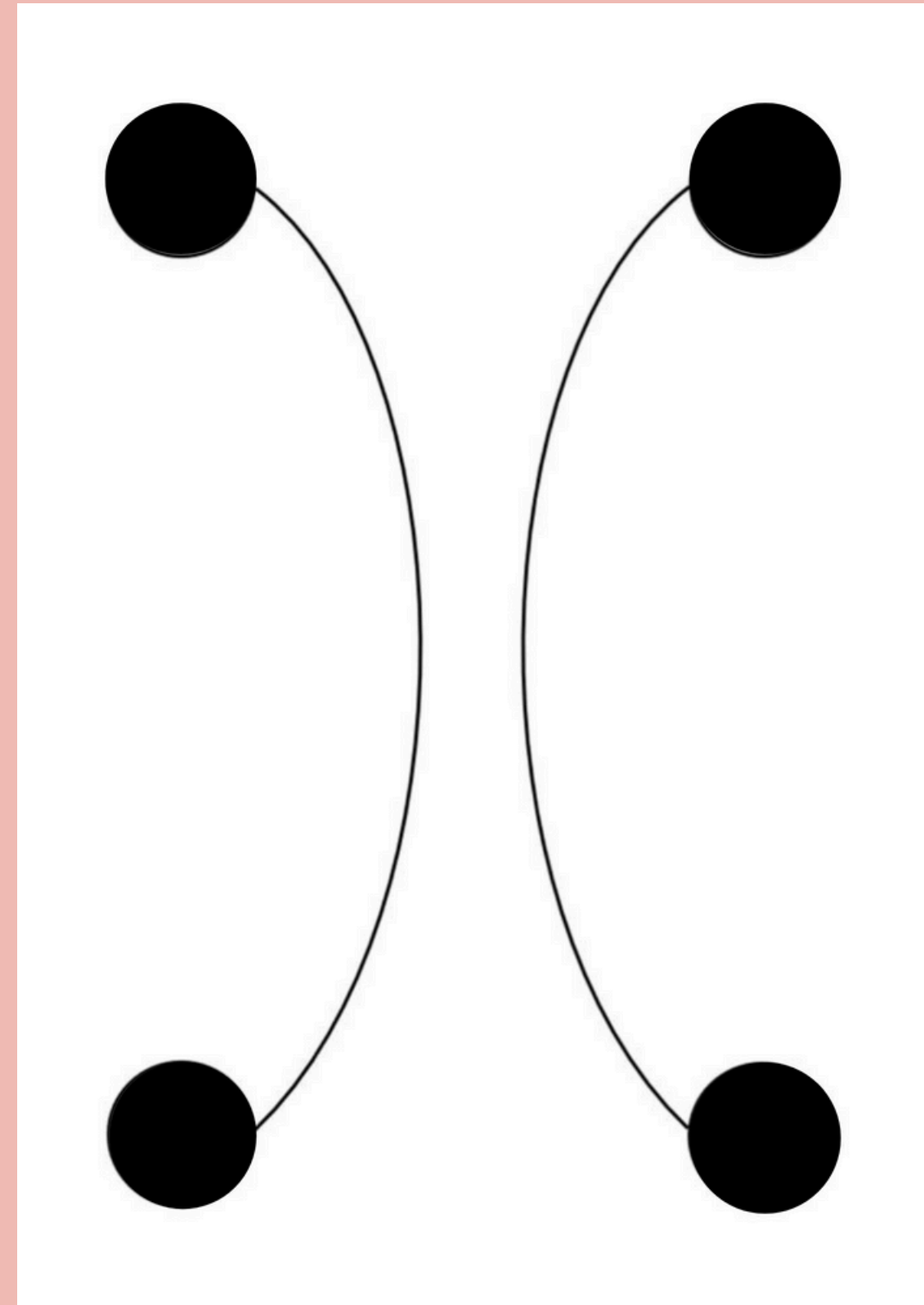
Kartičky můžeme
používat k hravému
procvičování
jednotlivých tónů a
prstovým cvičením

Procvičování i na doma

Kartičky můžeme dát
dětem i na doma, aby
si mohly hravě
procvičovat.

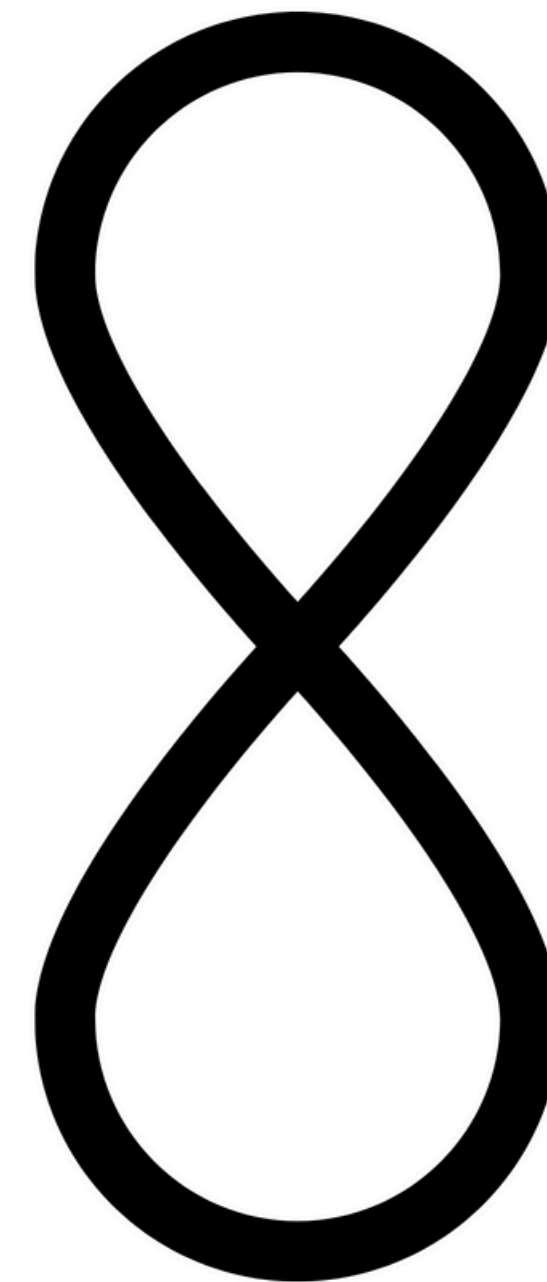
Propojování mozkových hemisfér

Všechny poruchy učení i chování se pojí s oslabením mozkových hemisfér, které nefungují v souladu. Samotné hraní na flétnu, působí na děti jako terapie a pomáhá posilovat propojení mozkových hemisfér ale je dobré ho občas ještě podpořit něčím jiným.

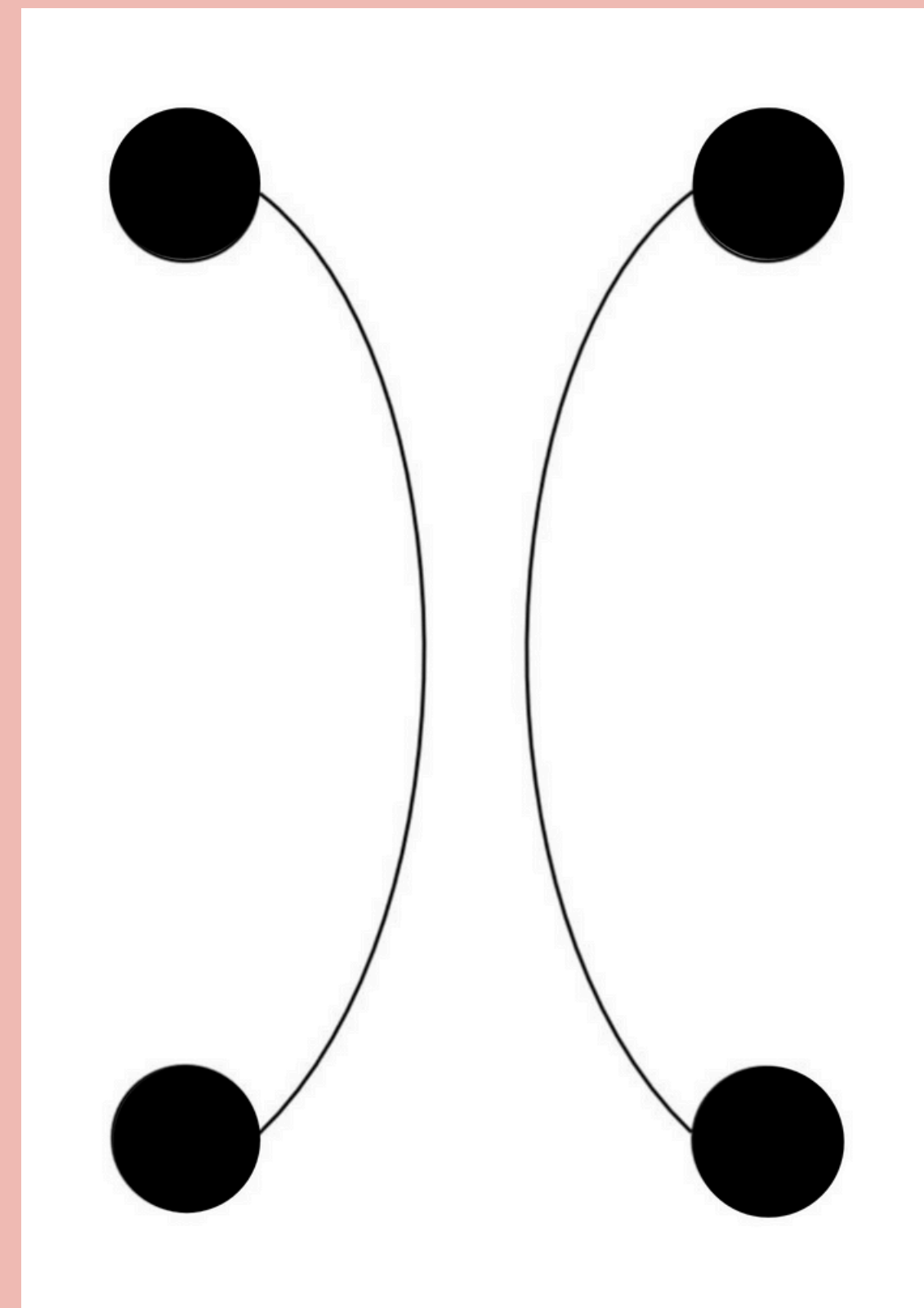
Propojení mozkových hemisfér- ležatá osmička

Obtahujeme prstem, nebo
pastelkou několikrát celou
ležatou osmičku. Nejprve
pravou a potom levou rukou.

Propojení hemisfér- obrazce

Obrahujeme oběma rukama
naráz tam a zpět. Můžeme
použít pastelky, nebo víčka od
lahve, popřípadě rytmičné
špuntíky.

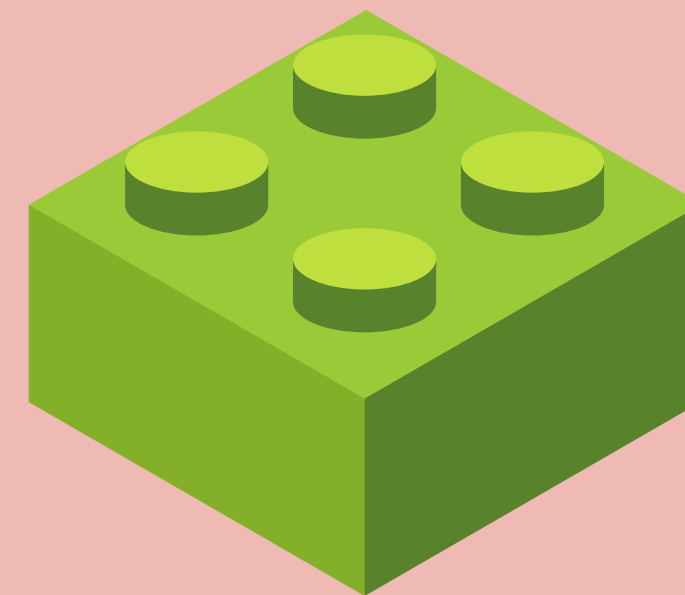

Procvičování jemné motoriky a prstů.

Pinkání nafukovacího balonku jednotlivými prsty.

Cvrnkáme kostičky z lega na zemi, nebo ze stolu dolů jednotlivými prsty

Balonek chytíme oběma rukama na bocích, jednotlivými prsty poklepáváme na tělo balonku. Vše je uvolněné, a lehké, aby balonek nepraskl.

Procvičování jemné motoriky a prstů.

Prsty si dávají pusu

Spojíme dlaně rovně k sobě. Postupně klepneme o sebe palci, ukazováčky, prostředníčky atd....Jako když si prsty dávají “pusu”

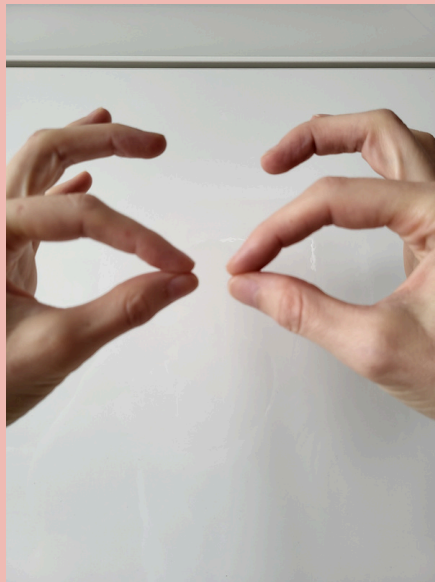

Prsty se přetahují

Zahákneme prsty postupně do sebe (palec s palcem, ukazováček s ukazováčkem atd.) prsty se navzájem “přetahují”

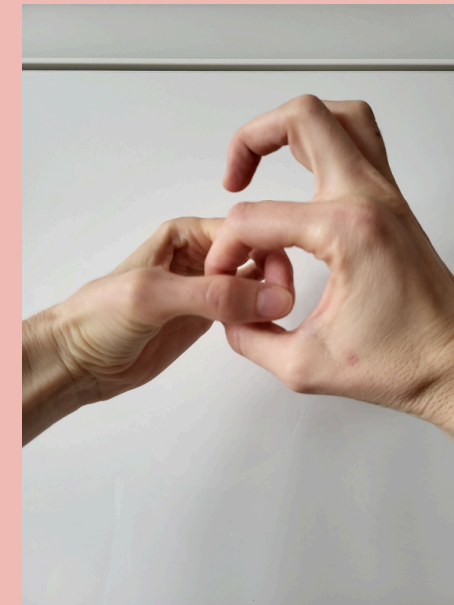
Típ, típ,típ vrabec vrabce štíp

Motorické říkadlo

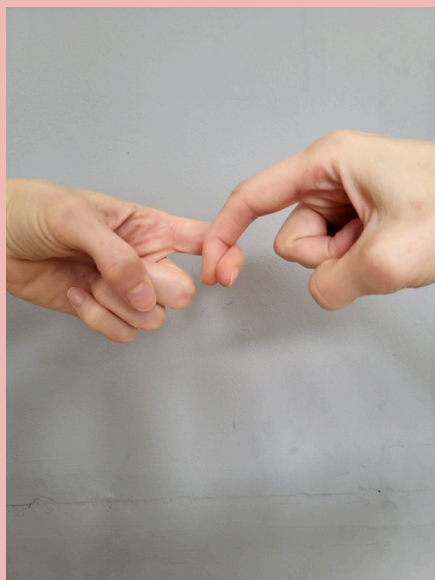
Típ, típ, típ

*Všechny prsty
postupně
tuknou o palec*

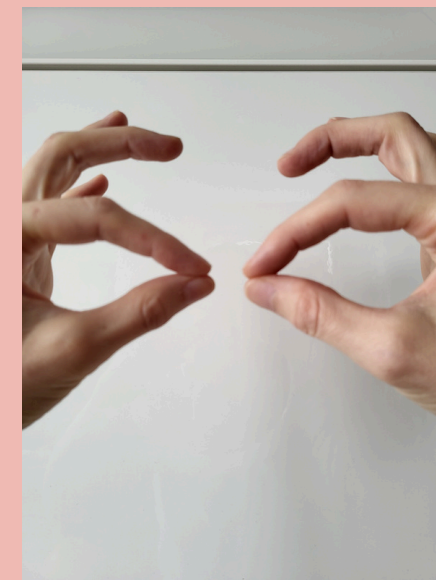
Vrabec, Vrabce, štíp

*Vytvoříme "řetěz" z
ukazováčku a palce,
otáčíme.*

Poprali se na keříčku, vytrhli si po peříčku

*Vytvoříme "háček" v
rytmu ho otáčíme.*

Típ, típ, típ

*Všechny prsty
postupně
tuknou o palec*